

13.04.2015

Kaj/1

§ 394

Lausunto ympäristöministeriölle Suomenlahden merikansallispuistojen täydennystarpeista ja mahdollisuuksista

HEL 2015-001299 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Selvityksen tavoitteet

Metsähallitus on laatinut ympäristöministeriön pyynnöstä Suomenlahden merellisten kansallispuistojen täydentämistarpeita koskevan selvityksen. Työssä on tarkasteltu erityisesti Suomenlahden nykyisiä kansallispuistoja, Itäisen Suomenlahden, Tammisaaren saariston ja Saaristomeren kansallispuistoja. Lisäksi selvityksen tavoitteena on ollut tutkia Porkkalanniemen ja sen edustan valtion maa- ja vesialueiden roolia merialueen suojeluverkostossa.

Raportissa todetaan, että mereinen suojeluverkosto on tällä hetkellä riittämätön. Erityisesti Porkkalan alueen puuttuminen suojeluverkostosta jättää mereiseen suojeluverkostoon ison aukon. Perinteisesti mereiseen suojeluverkostoon on sisältynyt saaria ja luotoja ja niitä ympäröiviä vesialueita, mutta vedenalaisen luonnon suojeleminen on jäänyt vähäiseksi.

Porkkalan alueella Metsähallitus esittää kolmen uuden merensuojelualueen perustamista Porkkalan eteläpuolen matalikolle. Suojelualueverkoston kehittämiseksi Metsähallitus esittää neljää vaihtoehtoa, joissa kaikissa on mukana vain Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Suojelualueen kokonaispinta-ala on 11 840

ha, johon sisältyy pääasiassa vesialueita, saaria ja merenalaista luontoa.

Kaupungin maanomistus ja kaupungin ylläpitämät toiminnot alueella

Helsingin kaupunki omistaa Kirkkonummen kuntaan kuuluvasta Porkkalasta Lähteelän ulkoilualueen, jonka maa-alueet ovat yhteensä 134 ha ja vesialueet 992 ha. Ulkoilualueen ydin on noin 70 hehtaarin alue mantereella. Sen eteläpuolisilla vesialueilla on kymmeniä saaria ja pienempiä luotoja. Tilat on hankittu kaupunginomistukseen v. 1969 ja 1975 ulkoilu- ja virkistysalueiksi. Vuodesta 1970 ulkoilualue on ollut liikuntaviraston hoidossa.

Lähteelän ulkoilualueella on monipuoliset mahdollisuudet virkistäytymiseen. Alue palvelee mm. veneilijöitä, virkistyskalastajia, retkeilijöitä ja luontoharrastajia. Lähteelässä on pienvenesatama, telttailualue ja keittokatokset sekä mantereella että Stora Svartön saarella. Lintutorneja on sekä mantereella että Utterböten saarella. Lähteelän ulkoilualueella käyttö kohdistuu vahvimmin ranta-alueisiin ja venesatamaan. Helsingin omistaman alueen eteläisin osa kuuluu Natura 2000-verkostoon kuuluvaan kohteeseen Kirkkonummensaari (FI0100026SCI ja FI01000105 SPA). Suurin osa Lähteelän ulkoilualueen saarista on Natura 2000-alueella.

Rakennusvirasto vastaa Lähteelän alueiden metsien hoidosta. Alueen mannerosalle on laadittu v. 2001 metsäsuunnitelma vuosille 2000–2009. Suunnitelmassa ehdotettuja metsänhoitotoimia on toteutettu vain osittain, ja hoitotoimenpiteet ovat olleet pienimuotoisia.

Kaupungin kannanotto selvityksen esityksiin

Helsingin kaupunki keskittyy kannanotossaan niihin selvityksessä esitettyihin ehdotuksiin, jotka liittyvät kaupungin strategisiin tavoitteisiin ja kaupungin omistamiin alueisiin Porkkalan alueella.

Helsingin kaupunki pitää tervetulleena helposti saavutettavien kansallispuistoalueiden kehittämistä pääkaupunkiseudun lähiympäristössä. Tämä on yhdenmukaista kaupungin strategisten linjausten kanssa, joissa kaupungin merellisyys on nostettu yhdeksi Helsingille tärkeäksi vetovoimatekijäksi. Kaupungin strategiaohjelmaan vuosille 2013–2016 on kirjattu seuraavaa: ”Merellisyyttä hyödynnetään entistä suunnitelmallisemmin ja tehokkaammin kaupunkilaisten ja matkailijoiden virkistyskäytössä sekä elinkeinotoiminnassa”.

Selvityksessä esitetty Porkkalan merensuojelualue tulisi täydentämään pääkaupunkiseudun nykyisiä Nuuksion ja Sipoonkorven

kansallispuistoja merellisellä, Helsingin länsipuolelle sijoittuvalla puistolla.

Raportissa todetaan, että suuri osa kansallispuistojen käyttäjistä on pääkaupunkiseudulta. Helsingin kaupungin kannalta on hyvä, että helposti saavutettavia kansallispuistoja kehitetään ns. pääkaupunkiseudun viherkehän tuntumassa. Puistojen hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee varautua lisääntyvään virkistyskäyttöön ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Myös kansallispuistoihin tukeutuvien merellisten ja muiden matkailuelinkeinojen tukeminen ja veneilymahdollisuuksien kehittäminen on tärkeää.

Raportissa esitetään Porkkalan alueen suojelualueiden toteutukselle neljää eri vaihtoehtoa, joissa kaikissa on mukana vain Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita.

Kaupunginhallitus toteaa, että tehty selvitys on perusteellinen ja Porkkalanniemen alueen merensuojelua on tutkittu monipuolisesti. Esitetyistä vaihtoehdoista laajin loisi parhaat edellytykset alueen kehittämiseen aktiiviseksi osaksi kansallispuistoverkosta. Tämä vaihtoehto edesauttaisi myös kaupungin Lähteelän alueen kehittämistä kaupungin merellisen kehittämisstrategian mukaisesti.

Porkkalan niemelle sekä Kopparnäsin alueelle on keskittynyt paljon julkisyhteisöjen omistuksessa olevia virkistysalueita, ulkoilualueita, leirintäalueita, kesäsiirtoloita ja vastaavia. Jos Porkkalaan ja sen ympäristöön perustetaan kansallispuisto, nousisi yhteistyö tärkeäksi niiden julkisyhteisöjen kanssa, jotka olisivat halukkaita avaamaan ja laajentamaan toimintaansa.

Kansallispuiston perustamisen vaikutukset Helsingin kaupungin omistamille ulkoilualueille liittyvät lähinnä kävijämäärien kasvuun Porkkalanniemellä ja sen edustalla olevilla saarilla. Selvityksessä on arvioitu, että Porkkalan kansallispuiston toteutuessa kävijämäärä nousisi useisiin kymmeniin tuhansiin vuodessa.

Kansallispuiston saavutettavuus tulee olemaan haastavaa. Metsähallituksen omistamia mantereiden maakaistaleita on niukasti. Nykyinen tieverkosto ei kestä suurempaa liikennettä ja se tuo ongelmia paikallisille asukkaille. Saavutettavuuden parantamiseksi ja kävijöiden palvelemiseksi alueelle tarvittaisiin nykyistä enemmän pysäköintipaikkoja, opasteita, käymälöitä ja luontopolkuja tai -reittejä. Porkkalanniemellä tai lähistöllä ei ole myöskään riittävästi yleisiä laitureita, vierasvenepaikkoja tai veneilijöiden tarvitsemia palveluja.

Mikäli tulevaisuudessa jatketaan kansallispuistovaihtoehtojen selvittämistä, jatkosuunnittelu tulee tehdä yhdessä Helsingin ja muiden

maanomistajien kanssa hyvän kokonaisuuden ja lopputuloksen löytämiseksi. Esimerkiksi Nuuksion ja Sipoonkorven kansallispuistohankkeiden toteutumisen yhteydessä on aiemmin tehty hyvää yhteistyötä Helsingin kaupungin ja Metsähallituksen välillä.

Helsingin kiinteistövirasto tulee kuluvan vuoden aikana inventoimaan kaupungin ulkokunnissa omistamat maa-alueet ja arvioimaan näiden tulevaisuutta kaupungin tarpeiden ja omistuksen näkökulmasta. Tämän arvioinnin perusteella saattaa avautua mahdollisuuksia Porkkalan alueella omistusjärjestelyihin Metsähallituksen kanssa.

Porkkalan suojeluhankkeen jatkosuunnittelussa tulee kansallispuiston palveluiden oleellisena osana varmistaa virkistys- ja ulkoilupalveluiden kehittämismahdollisuudet. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kaupungin omistaman Lähteelän pienvenesataman toimintaa ei vaaranneta. Jatkosuunnittelu tulee tehdä yhdessä Helsingin ja lähialueen muiden maanomistajien kanssa hyvän kokonaisuuden ja lopputuloksen löytämiseksi.

Yhteistyössä tulisi sopia

- kävijöille suunnatun informaation yhdenmukaistamisesta
- yhteistyöstä kävijäpalvelujen suunnittelusta ja rakentamisesta
- yhteistyöstä alueiden hoidon ja ylläpidon suhteen
- kansallispuiston saavutettavuuden parantamisesta virkistysalueiden ja venesatamien kautta
- yhteisen imagon tai brändin luomisesta koskien Porkkalan alueen hienoa luontoa ja historiaa.

Yhteenveto

Kansallispuistot ovat suuria luonnonsuojelualueita, joiden tärkeänä tehtävänä on turvata luonnon monimuotoisuus sekä antaa ihmisille mahdollisuus nauttia ja rentoutua luonnossa.

Kaupunginhallitus pitää Metsähallituksen laatimaa selvitystä Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeista ja -mahdollisuuksista perusteellisena. Erityisesti ehdotus merenpohjasta löytyneiden arvokkaiden alueiden suojelemiseksi on kannatettava.

Hajanaisten, monista erillisistä kohteista koostuvien merikansallispuiston yhtenäistäminen mahdollisuuksien mukaan on

kannatettavaa. Tämä ylläpitäisi ekologisia yhteyksiä ja helpottaisi alueilla tehtäviä, luonnonsuojeluun liittyviä hoitotoimenpiteitä.

Myös luonnoltaan monipuolisen Porkkalanniemen suojeleminen on kannatettavaa. Alueella on paljon julkisyhteisöjen omistamia maita. Tämän vuoksi olisi hyvä, jos Metsähallitus koordinoisi alueen palvelujen ja luonnonhoidon suunnittelua sekä toteutusta.

Helsingin kaupungilla on maanomistusta Kirkkonummella Porkkalanniemen eteläosassa. Tämä Lähteelän ulkoilualue on Helsingin kaupungin liikuntaviraston hallinnassa. Suojeluhankkeen valmistelussa tulee varmistaa alueen virkistysmahdollisuuksien kehittämismahdollisuudet yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa ympäristöministeriön teettämästä Metsähallituksen selvityksestä Suomenlahden merikansallispuistojen täydennystarpeista ja -mahdollisuuksista 31.3.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 15.4.2015 asti.

Ympäristöministeriö on tilannut osana Suomenlahti 2014 -vuotta Metsähallitukselta selvityksen Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeista ja -mahdollisuuksista. Metsähallitus selvitti Itäisen Suomenlahden, Tammisaaren saariston ja Saaristomeren kansallispuistojen täydentämistarpeet ja -mahdollisuudet. Työssä on otettu erityisesti huomioon ne alueet, jotka ovat siirtyneet Senaatti-kiinteistöiltä Metsähallituksen luontopalveluille.

Kansallispuistojen lisäksi selvityksessä tarkasteltiin Porkkalanniemen ja sen edustan saaristo- ja merialueen roolia osana Suomenlahden merellisten suojelualueiden verkostoa. Raportissa on esitetty neljä vaihtoehtoa kyseisten valtion alueiden suojelemiseksi.

Kansallispuistot ovat suuria, yli 1000 hehtaarin luonnonsuojelualueita, jotka perustetaan lailla valtion maalle. Ne ovat tyypillistä suomalaista luontoa, ja samalla kansallisesti ja kansainvälisesti arvokkainta osaa luonnostamme. Kansallispuistojen ensisijaisena tarkoituksena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Luonnonsuojelun ehdoilla myös virkistyskäyttö on mahdollista, kansallispuistothan ovat kaikille avoimia nähtävyyksiä. Metsähallituksen luontopalvelut hoitaa kaikkia Suomen kansallispuistoja.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 24.4.2013 strategiaohjelman vuosille 2013–2016. Strategiaohjelma linjaa virastojen, liikelaitosten ja konserniyhteisöjen toimintaa. Ohjelmassa on nostettu kaupungin merellisyys yhdeksi Helsingille tärkeäksi vetovoimatekijäksi: ”Merellisyyttä hyödynnetään entistä suunnitelmallisemmin ja tehokkaammin kaupunkilaisten ja matkailijoiden virkistyskäytössä sekä elinkeinotoiminnassa”.

Kaupunginhallitus 20.5.2013 päätti täytäntöön panosta kaupunginvaltuuston 24.4.2013 päättämän strategiaohjelman pohjalta, että kaupunkisuunnitteluvirasto ja talous- ja suunnittelukeskus (nyk. talous- ja suunnitteluosasto) valmistelee yhteistyössä kiinteistöviraston, liikuntaviraston, kulttuurikeskuksen, rakennusviraston, Helsingin Sataman ja Korkeasaaren kanssa ehdotuksen Meri-Helsingin kehittämisohjelmaksi toukokuun 2014 loppuun mennessä. Ehdotuksen valmistelu on viimeistelyvaiheessa.

Lausunnot

Selvityksestä on pyydetty kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, liikuntaviraston, rakennusviraston ja ympäristökeskuksen lausunnot. Lausuntoehdotus on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston sekä talous- ja suunnitteluosaston kanssa. Lausuntoehdotus perustuu saatuihin lausuntoihin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöministeriön lausuntopyyntö, Suomenlahden merikansallispuistot-selvitys
- 2 Metsähallituksen selvitys, Suomenlahden merikansallispuistojen täydennystarpeista ja -mahdollisuuksista

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Liikuntavirasto
Rakennusvirasto
Talous- ja suunnitteluosasto
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Liikuntavirasto Liikuntajohtaja 1.4.2015

HEL 2015-001299 T 11 01 04

Metsähallitus on selvittänyt ympäristöministeriön pyynnöstä Suomenlahden merellisten Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeita sekä Porkkalanniemen ja sen edustan valtion maa- ja vesialueiden roolia merialueen suojeluverkostossa.

Raportissa on selvitetty neljän merellisen kansallispuiston laajentamista, suojeluedellytyksiä ja alueiden yhtenäisyyden parantamista. Selvitys koskee

- Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa,
- Tammisaaren kansallispuistoa,
- Saaristomeren kansallispuistoa sekä
- Porkkalanniemeä.

Raportissa todetaan, että suuri osa kansallispuistojen käyttäjistä on pääkaupunkiseudulta. Helsingin kaupungin kannalta on hyvä, että helposti saavutettavia kansallispuistoja kehitetään ns. pääkaupunkiseudun viherkehän tuntumassa. Kansallispuistoihin tukeutuvien merellisten ja muiden matkailuelinkeinojen tukeminen ja veneilymahdollisuuksien kehittäminen on tärkeää.

Helsingin kaupungilla on maanomistusta Kirkkonummella Porkkalanniemen eteläosassa. Lähteelän ulkoilualue on Helsingin kaupungin liikuntaviraston hallinnassa.

Porkkalan alueella Metsähallitus esittää kolmen uuden merensuojelualueen perustamista Porkkalan eteläpuolen matalikoille. Suojelualueverkoston kehittämiseksi Metsähallitus esittää neljää vaihtoehtoa, joissa kaikissa on mukana vain Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita.

Porkkalan niemelle sekä Kopparnäsin alueelle on keskittynyt paljon julkisyhteisöjen omistuksessa olevia virkistysalueita, ulkoilualueita,

leirintäalueita, kesäsiirtoloita ja vastaavia. Jos Porkkalaan ja sen ympäristöön perustetaan kansallispuisto, nousisi yhteistyö tärkeäksi niiden julkisyhteisöjen kanssa, jotka olisivat halukkaita avaamaan ja laajentamaan toimintaansa.

Kansallispuiston perustaminen aiheuttaisi haastetta saavutettavuudelle. Mantereella oleville kohteille johtaa autotie perille tai aivan lähelle. Pysäköintipaikkoja, opasteita, käymälöitä ja luontopolkuja tai reittejä tarvittaisiin nykyistä enemmän. Saarikohteisiin ei Porkkalassa – kuten muissakaan merikansallispuistoissa – ole helppo päästä. Kuitenkin saaret ja saaristo ovat ilman muuta tämän kansallispuiston tärkein kiinnostuksen kohde ja nähtävyys kävijöille.

Porkkalanniemellä tai lähistöllä ei ole myöskään riittävästi yleisiä laitureita, vierasvenepaikkoja tai veneilijöiden tarvitsemia palveluja. Mikäli tulevaisuudessa jatketaan kansallispuistovaihtoehtojen selvittämistä, tulisi jatkosuunnittelu tulee tehdä yhdessä Helsingin ja muiden maanomistajien kanssa hyvän kokonaisuuden ja lopputuloksen löytämiseksi. Yhteistyössä tulisi sopia:

- kävijöille suunnatun informaation yhdenmukaistamisesta
- yhteistyöstä kävijäpalvelujen suunnittelusta ja rakentamisesta
- yhteistyöstä alueiden hoidon ja ylläpidon suhteen
- kansallispuiston saavutettavuuden parantamisesta virkistysalueiden ja venesatamien kautta
- yhteisen imagon tai brändin luomisesta koskien Porkkalan alueen hienoa luontoa ja historiaa.

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Kiinteistövirasto 16.3.2015

HEL 2015-001299 T 11 01 04

Metsähallitus on ympäristöministeriön pyynnöstä selvittänyt Suomenlahden merikansallispuistojen täydennystarpeita. Raportissa on tarkasteltu neljän merellisen kansallispuistoalueen laajentamista Itäisellä Suomenlahdella, Tammisaaren saaristossa ja Saaristomerellä. Lisäksi työssä on selvitetty Porkkalanniemen ja sen edustan valtion omistamien maa- ja vesialueiden roolia merialueen suojeluverkostossa.

Porkkalan alueella Metsähallitus esittää kolmen uuden merensuojelualueen perustamista Porkkalan eteläpuolen matalikoille, yhteispinta-alaltaan 11 840 ha. Nämä ehdotukset koskevat vain Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Helsingin kaupunki omistaa

selvitysalueelta Porkkalan Lähteelän ulkoilualueen, jonka maa-alueet ovat yhteensä 134 ha ja vesialueet 992 ha. Helsingin kaupungin liikuntavirasto hoitaa ko. aluetta, jossa on mm. pienvenesatamatoimintaa, telttailualue, keittokatoksia ja lintutorneja.

Helsingin kaupungin kiinteistövirasto pitää hyvänä helposti saavutettavien kansallispuistoalueiden kehittämistä pääkaupunkiseudun lähiympäristössä ja se tulisi täydentämään pääkaupunkiseudun nykyisiä Nuuksion ja Sipoonkorven kansallispuistoja merellisellä, Helsingin länsipuolelle sijoittuvalla puistolla. Helsingin kiinteistövirasto tulee kuluvan vuoden aikana inventoimaan kaupungin ulkokunnissa omistamat maa-alueet ja arvioimaan näiden tulevaisuutta kaupungin tarpeiden ja omistuksen näkökulmasta. Tämän arvioinnin perusteella saattaa avautua mahdollisuuksia Porkkalan alueella omistusjärjestelyihin Metsähallituksen kanssa. Virasto näkee kuitenkin tärkeäksi, että kaupungin omistaman Lähteelän pienvenesataman toimintaa ei vaaranneta. Jatkosuunnittelu tulee tehdä yhdessä Helsingin ja lähialueen muiden maanomistajien kanssa hyvän kokonaisuuden ja lopputuloksen löytämiseksi.

Lisätiedot

Satu Järvinen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 39225
satu.jarvinen(a)hel.fi

Ympäristökeskus 16.3.2015

HEL 2015-001299 T 11 01 04

Kaupunginhallitus on pyytänyt ympäristökeskukselta lausuntoa ympäristöministeriön teettämästä selvityksestä 16.3.2015 mennessä.

Ympäristöministeriö tilasi osana Suomenlahti 2014 -vuotta Metsähallitukselta selvityksen Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeista ja -mahdollisuuksista. Metsähallitus selvitti Itäisen Suomenlahden, Tammisaaren saariston ja Saaristomeren kansallispuistojen täydentämistarpeet ja -mahdollisuudet. Työssä otettiin erityisesti huomioon ne alueet, jotka ovat siirtyneet Senaatti-kiinteistöiltä Metsähallituksen luontopalveluille.

Kansallispuistojen lisäksi selvityksessä tarkasteltiin Porkkalanniemen ja sen edustan saaristo- ja merialueen roolia osana Suomenlahden merellisten suojelualueiden verkostoa. Raportissa on esitetty neljä vaihtoehtoa kyseisten valtion alueiden suojelemiseksi.

Kansallispuistot ovat suuria, yli 1000 hehtaarin luonnonsuojelualueita, jotka perustetaan lailla valtion maalle. Ne ovat tyypillistä suomalaista

luontoa, ja samalla kansallisesti ja kansainvälisesti arvokkainta osaa luonnostamme. Kansallispuistojen ensisijaisena tarkoituksena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Luonnonsuojelun ehdoilla myös virkistyskäyttö on mahdollista, kansallispuistothan ovat kaikille avoimia nähtävyyksiä. Metsähallituksen luontopalvelut hoitaa kaikkia Suomen kansallispuistoja.

Ympäristökeskus pitää Metsähallituksen laatimaa selvitystä Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeista ja -mahdollisuuksista hyvänä. Erityisesti ympäristökeskusta ilahduttaa ehdotus merenpohjasta löytyneiden arvokkaiden alueiden suojelemiseksi.

Ympäristökeskus kannattaa myös hajanaisten, monista erillisistä kohteista koostuvien merikansallispuiston yhtenäistämistä mahdollisuuksien mukaan. Tämä ylläpitäisi ekologisia yhteyksiä ja helpottaisi alueilla tehtäviä, luonnonsuojeluun liittyviä hoitotoimenpiteitä.

Myös luonnoltaan monipuolisen Porkkalanniemen suojeleminen on kannatettavaa. Alueella on paljon julkisyhteisöjen omistamia maita. Ympäristökeskuksen mielestä olisi hyvä, jos Metsähallitus koordinoisi alueen palvelujen ja luonnonhoidon suunnittelua sekä toteutusta.

Lisätiedot

Tiia Sten, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 64316
tiia.sten(a)hel.fi

Rakennusvirasto 6.3.2015

HEL 2015-001299 T 11 01 04

Metsähallitus on ympäristöministeriön pyynnöstä selvittänyt Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeita. Työssä on tarkasteltu erityisesti Suomenlahden nykyisiä kansallispuistoja: Itäisen Suomenlahden, Tammisaaren saariston ja Saaristomeren kansallispuistoja. Lisäksi selvityksen tavoitteena on ollut tutkia Porkkalanniemen ja sen edustan valtion maa- ja vesialueiden roolia merialueen suojeeluverkostossa.

Raportissa todetaan, että mereinen suojeeluverkosto on tällä hetkellä riittämätön. Erityisesti Porkkalan alueen puuttuminen suojeeluverkostosta jättää mereiseen suojeeluverkostoon ison aukon. Perinteisesti mereiseen suojeeluverkostoon on sisältynyt saaria ja luotoja ja niitä ympäröiviä vesialueita, mutta vedenalaisen luonnon suojeleminen on jäänyt vähäiseksi.

Porkkalan alueella Metsähallitus esittää kolmen uuden merensuojelualueen perustamista Porkkalan eteläpuolen matalikolle. Suojelualueen kokonaispinta-ala on 11 840 ha, johon sisältyy pääasiassa vesialueita, saaria ja merenalaista luontoa. Suojelualueehdotukset koskevat vain Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Kansallispuiston perustamisen vaikutukset Helsingin kaupungin omistamille ulkoilualueille liittyvät lähinnä kävijämäärien kasvuun Porkkalanniemellä ja sen edustalla olevilla saarilla. Selvityksessä on arvioitu, että Porkkalan kansallispuiston toteutuessa kävijämäärä nousisi useisiin kymmeneen tuhansiin vuodessa.

Selvitysalueella Helsingin kaupunki omistaa Kirkkonummen kuntaan kuuluvasta Porkkalasta Lähteelän ulkoilualueen, jonka maa-alueet ovat yhteensä 134 ha ja vesialueet 992 ha. Ulkoilualueen ydin on reilun 70 hehtaarin alue mantereella. Sen eteläpuolisilla vesialueilla on kymmeniä saaria ja pienempiä luotoja. Tilat on hankittu kaupungin omistukseen v. 1969 ja 1975 ulkoilu- ja virkistysalueiksi. Vuodesta 1970 ulkoilualue on ollut liikuntaviraston hoidossa. Lähteelän ulkoilualueella on monipuoliset mahdollisuudet virkistäytymiseen. Alue palvelee mm. veneilijöitä, virkistyskalastajia, retkeilijöitä ja luontoharrastajia. Lähteelässä on pienvenesatama, telttailualue ja keittokatokset sekä mantereella että Stora Svartön saarella. Lintutorneja on sekä mantereella että Utterböten saarella. Lähteelän ulkoilualueella käyttö kohdistuu vahvimmin ranta-alueisiin ja venesatamaan. Helsingin omistaman alueen eteläisin osa kuuluu Natura 2000-verkoston kuuluvaan kohteeseen Kirkkonummen saaristo (FI0100026SCI ja FI01000105 SPA). Suurin osa Lähteelän ulkoilualueen saarista on Natura 2000-alueella.

Rakennusvirasto vastaa Lähteelän alueiden metsien hoidosta. Alueen mannerosalle on laadittu v. 2001 metsäsuunnitelma vuosille 2000–2009. Suunnitelmassa ehdotettuja metsänhoitotöitä on toteutettu vain osittain, ja hoitoimenpiteet ovat olleet pienimuotoisia.

Rakennusvirasto toteaa, että tehty selvitys on perusteellinen. Porkkalanniemen alueen merensuojelua on tutkittu monipuolisesti. Raportissa Metsähallitus esittää Porkkalan alueen suojelualueiden toteutukselle neljää eri vaihtoehtoa. Raportissa todetaan, että mikäli Porkkalaan ja sen ympäristöön perustetaan kansallispuisto, nousee yhteistyö tärkeäksi niiden julkisyhteisöjen kanssa, jotka olisivat halukkaita avaamaan ja laajentamaan toimintaansa. Merellisen kansallispuiston saavutettavuus muille kuin veneilijöille tulee olemaan haastavaa. Metsähallituksen omistamia mantereen maakaistaleita on niukasti. Kansallispuistostatus houkuttelee ihmisiä tutustumaan alueeseen ja kävijämäärät lisääntyvät nykyisillä ulkoilualueilla.

Nykyinen tieverkosto ei kestä suurempaa liikennettä ja se tuo ongelmia paikallisille asukkaille.

Neuvotteluja Helsingin kaupungin kanssa on hyvä käynnistää, jos kansallispuistohanke etenee. Nuuksion ja Sipoonkorven kansallispuistohankkeiden toteutumisen yhteydessä on aiemmin tehty hyvää yhteistyötä Helsingin kaupungin ja Metsähallituksen välillä. Porkkalan suojeluhankkeen jatkosuunnittelussa tulee varmistaa virkistys- ja ulkoilupalveluiden kehittämismahdollisuudet yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa, kuin myös muiden julkisyhteisöjen kanssa. Helsingin kaupungin omistamien alueiden liittämistä kansallispuistoon sopimuksin tai maanvaihdon tulisi jatkossa selvittää Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kanssa.

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 6.3.2015

HEL 2015-001299 T 11 01 04

Metsähallitus on laatinut ympäristöministeriön pyynnöstä Suomenlahden merellisten kansallispuistojen täydentämistarpeita koskevan selvityksen. Raportissa on selvitetty neljän merellisen kansallispuiston laajentamista, suojeluedellytyksiä ja alueiden yhtenäisyyden parantamista. Selvitys koskee Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa lähellä valtakunnan rajaa, Tammisaaren kansallispuistoa, Saaristomeren kansallispuistoa sekä Porkkalanniemen ja sen edustalla olevia alueita.

Kansallispuistot ovat suuria luonnonsuojelualueita, joiden tärkeänä tehtävänä on turvata luonnon monimuotoisuus sekä antaa ihmisille mahdollisuus nauttia ja rentoutua luonnossa.

Raportissa todetaan, että suuri osa kansallispuistojen käyttäjistä on pääkaupunkiseudulta. Helsingin kaupungin kannalta on hyvä, että helposti saavutettavia kansallispuistoja kehitetään ns. pääkaupunkiseudun viherkehän tuntumassa. Puistojen hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee varautua lisääntyvään virkistyskäyttöön ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Myös kansallispuistoihin tukeutuvien merellisten ja muiden matkailuelinkeinojen tukeminen ja veneilymahdollisuuksien kehittäminen on tärkeää. Raportin mukaan Helsingin kaupungilla on maanomistusta Kirkkonummella Porkkalanniemen eteläosassa. Tämä Lähteelän ulkoilualue on Helsingin kaupungin liikuntaviraston hallinnassa. Suojeluhankkeen

13.04.2015

Kaj/1

valmistelussa tulee varmistaa alueen virkistysmahdollisuuksien kehittämismahdollisuudet yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566